

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Jihomoravské náměstí 2, 627 00 Brno

Jihomoravské náměstí 2/1089, 627 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 236

Termín konání orientační inspekce: 16. - 18. duben 2002

Čj.	121 082/2002-11136
Signatura	ol2zv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Brně, Jihomoravské náměstí 2 je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou a jejím zřizovatelem je Městská část Brno - Slatina. V souladu s posledním rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení škola sdružuje základní školu s kapacitou 650 žáků, školní družinu s kapacitou 100 žáků a mateřskou školu s kapacitou 63 dětí, která sídlí na odloučeném pracovišti Jihomoravské náměstí 4.

Ve školním roce 2001/2002 má základní škola po dvou třídách v ročníku, tj. celkem 18, a navštěvují je 404 žáci. Škola vykazuje v tomto školním roce 3 integrované žáky. Ve škole se vzdělává také 9 žáků s cizí státní příslušností. Výuka základní školy se řídí vzdělávacím programem Základní škola čj. 16 847/96-2. Mateřská škola má 3 třídy, z toho je jedna třída speciální pro děti s vadami řeči. Školní družina má celkem 4 oddělení a její činnost nebyla při orientační inspekci sledována a hodnocena.

Mateřská i základní škola se již před několika lety přihlásily k evropskému programu podpory zdraví ve škole a byly přijaty do národní sítě škol podporujících zdraví projektu Zdravá škola, certifikát získaly odděleně a postupně v roce 2000.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází z hospitační činnosti na základní a mateřské škole. Na prvním stupni základní školy byly navštíveny předměty český jazyk, matematika, vlastivěda a prvouka. Na druhém stupni byly hospitovány předměty český jazyk, matematika a přírodovědné předměty. Kvalita výuky ve sledovaných předmětech byla hodnocena v oblasti plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, forem a metod výuky, hodnocení a motivace, interakce a komunikace. Zjištění týkající se plánování, přípravy a podmínek výuky jsou za všechny sledované předměty hodnoceny souhrnně a zaznamenány jsou před předměty.

Hodnocení výchovně vzdělávací práce mateřské školy se týká pouze dvou tříd, netýká se speciální třídy pro děti s vadami řeči. Text následuje samostatně po základní škole.

Základní škola

První stupeň základní školy

Časová dotace vyučovacích hodin je v souladu s požadavky učebního plánu realizovaného vzdělávacího programu. Tematické plány pro jednotlivé předměty a ročníky zajišťují rozvržení a kontinuitu výuky. Plány zpracované pouze podle obsahu učebnic jsou formální a v předmětu prvouka a vlastivěda se nekryjí zcela s požadavky osnov. Výuka psaní ve 4. a 5. ročnících není plánována ani písemně dokladována. V převážné většině hodin byly cíle vhodně stanoveny a naplňovány, ojediněle byly zaměněny s tématem hodiny. Na jednotlivé hodiny byli vyučující pečlivě připraveni především z pohledu obsahu učiva a organizace činností, méně promyšlená byla volba metod výuky při práci se žáky talentovanými, integrovanými nebo se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Personální podmínky výuky jsou velmi dobré, dvě učitelky, které svým vzděláním nesplňují požadavky stanovené vyhláškou o pedagogické a odborné způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců si svou kvalifikaci doplňují dálkovým vysokoškolským studiem.

Materiálně technické zabezpečení výuky je průměrné. Třídy jsou prostorné, esteticky upravené, vzhledem k obsahu probíraného učiva méně podnětné. Používané učebnice jsou doplňovány pracovními sešity, kopírovanými pracovními listy a dalšími názornými materiály. učební

pomůcky jsou ve škole k dispozici, ve výuce však byly využívány občas.

Psychohygienické podmínky byly velmi dobré. Sled vyučovacích hodin odpovídal požadavkům psychohygieny až na ojedinělé výjimky ve výuce českého jazyka a matematiky. Délky jednotlivých přestávek byly v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky o základní škole. Pitný režim je zajištěn pro žáky školy jednak ve spolupráci s rodiči a žáci si nosí nápoje z domova. Pro žáky jsou v prostorách školy k dispozici nápojové automaty. O přestávkách žáci pobývají ve třídách a na chodbách, kde aktivně využívají relaxační koutky. Při příznivém počasí využívají k volnému pohybu také školní dvůr. Zařazení relaxačních chvil nebo odpočinkových aktivit do výuky bylo častější v nižších ročnících prvního stupně. Na správné sezení žáků při psaní učitelé dbali s různou důsledností, správné sezení znesnadňovala nevhodná výška lavic v některých třídách. Ve všech prostorách byla udržována čistota a pořádek.

Volby forem a metod práce i úroveň organizace se ve sledovaných hodinách značně lišily, jejich hodnocení se pohybovalo od vynikajícího až po pouze vyhovující. V části hodin učitelky zařazovaly pestré metody práce, soutěže, motivační hry, které žáky aktivovaly a podněcovaly v nich zájem o učivo. Při probírání nové látky nebyly žákům předkládány jen hotové poznatky, ale žáci byli vedeni k logickému vyvozování poznatků v návaznosti na učivo předcházející. Dostávali příležitost ke spolupráci ve dvojicích i ve skupinách. Při samostatné práci měli možnost dokončit úkol ve svém tempu. Těm, kteří byli již s úkolem hotovi, učitelky nabízely další činnosti. V ostatních hodinách, které charakterizovala převaha frontálního způsobu výuky, měli žáci méně prostoru pro prezentaci vlastního názoru k tématu i pro vlastní úspěšné uplatnění. Všichni pracovali ve stejném tempu, metoda odpovědí žáků na otázky vyučujících vedla k zapojení pouze některých žáků. Jen ojediněle se objevilo činnostní pojetí výuky, zařazení metod rozvíjejících kooperativní dovednosti, nebo využití dalších informačních zdrojů umožňujících aktivní učení. Jen sporadicky byla zařazena práce s chybou jako formou sebereflexe žáka. Písemným projevům byla věnována náležitá pozornost, úhlednost písma a úprava písemných prací měla převážně dobrou úroveň, v prvních ročnících vynikající. Učivo bylo ve všech sledovaných hodinách interpretováno věcně a odborně správně. Vyučovací čas byl využíván efektivně.

Vstupní motivace většinou chyběla, průběžná však byla často a vhodně využívána. V hodnocení převažovalo pozitivní posilování, žáci byli často a oprávněně chváleni. V některých třídách je zavedeno systematické a přehledné hodnocení žáků, jehož forma žáky kladně motivuje. Kontrolu výsledků zadané práce prováděli žáci s vyučujícími, případně i mezi sebou navzájem. O své úspěšnosti při řešení zadaného úkolu tak měli ihned zpětnou informaci. Pouze vyjíměčně bylo zaznamenáno vedení žáků k jejich vlastnímu sebehodnocení. Závěr hodin prováděli převážně vyučující, této příležitosti využívali méně k analýze chyb a zhodnocení.

Pěkný vztah k žákům, tolerantní a laskavý přístup učitelek k žákům byl pozorován v průběhu většiny vyučovacích hodin. Učitelky se snažily žáky respektovat jako osobnosti a vést je k samostatnosti a odpovědnosti. Žáci prokazovali dobré pracovní návyky, akceptovali dohodnutá pravidla chování ve škole a dodržovali základní pravidla společenského chování. Prostor pro rozvoj souvislého a věcného vyjadřování, formulování myšlenek a pro možnou diskusi k tématu učiva jim vyučující ve sledovaných hodinách poskytovali méně.

Vzhledem k tomu, že škola je zařazena jako Zdravá škola do sítě škol podporujících zdraví, byly v době inspekce sledovány také oblasti činnosti vyplývající z plánů a požadavků tohoto programu. V oblasti rozvoje sociálních dovedností jsou žáci prvního stupně připraveni velmi dobře z mateřské školy, která je součástí základní školy a je také zařazena do sítě škol podporujících zdraví. Pouze někteří pedagogičtí pracovníci však navazují na práci mateřské školy a na návyky zde vytvořené, a dále je rozvíjí. Využíváním vhodné motivace a pozitivního

hodnocení je patrný kladný posun ve vztahu dětí k učení. Tendence k převaze frontální výuky spolu s klasickým uspořádáním většiny učeben nevytváří příliš podnětné prostředí pro cílené vytváření dovedností a postojů prostřednictvím vzájemné komunikace a spolupráce dětí. Méně pozornosti škola věnuje strategii výuky, prožitkovému učení, využívání dalších zdrojů informací pro výuku, prostor pro rozvinutí vlastního intelektového potenciálu dětí. Záměry základní školy jsou vzhledem k programu Zdravá škola velmi dobře naplánovány, stanoveny a deklarovány, jejich uskutečňování je dosud obtížnější. Škola postupně pokračuje ve vytváření podmínek pro plnění stanovených záměrů a v jejich realizaci stojí na počátku.

Personální a psychohygienické podmínky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace ve sledované výuce jsou hodnoceny jako velmi dobré. Plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody práce a materiální zabezpečení sledované výuky byly celkově na průměrné úrovni. Kvalita výuky na prvním stupni základní školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Druhý stupeň základní školy

Plánování a příprava výuky

Hodinová dotace sledovaných předmětů souhlasí s platným učebním plánem. Z plánování, zápisů učiva v třídních knihách i písemných prací žáků vyplynulo, že jsou osnovy plněny. V předmětu český jazyk je plnění vyvážené ve všech složkách jazyka (mluvnici, slohu i literární výchově). V některých hodinách fyziky se projevil nesoulad aktuálně probíraného učiva a tematických plánů jak v obsahu, tak v termínu splnění plánovaného učiva.

Kontinuitu výuky ve sledovaných vyučovacích předmětech mezi ročníky garantují rámcové tematické plány různé formální úrovně. V některých předmětech je zahrnuto učivo zaměřené na prevenci zneužívání návykových látek, v přírodovědných předmětech jsou vhodně začleněny laboratorní práce žáků. Výukové cíle byly stanoveny v souladu s osnovami předmětu formou učebních požadavků. V bezprostřední přípravě na vyučování měli učitelé fyziky výukové cíle vedoucí k získávání nových vědomostí a dovedností, jejich rozvíjení, upevňování a uplatňování při řešení úloh stanovené jako činnost učitelů, někdy je formulovali jako téma učiva. Důsledně byl při plánování výuky přírodovědných předmětů uplatňován princip spojení teorie s praxí.

Hospitované hodiny učitelé velmi dobře promýšleli a organizačně i materiálně zabezpečili vzhledem k vytčeným vyučovacím cílům i možnostem žáků. Menší pozornost však někteří věnovali zařazení takových metod a forem práce, které umožňují efektivní, ale diferencovanou spoluúčasť všem žákům na průběhu vzdělávání.

Plánování a příprava výuky byly celkově na velmi dobré úrovni.

Podmínky výuky

Personální podmínky na druhém stupni jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti učitelů dobré. Všichni učitelé pro sledované vyučovací předměty kromě dvou splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Chybějící požadovaná odborná nebo pedagogická způsobilost učitelů neměla výrazně negativní vliv na kvalitu výuky.

Prostorné, světlé a celkově upravené kmenové učebny jsou vybaveny vhodným žákovským nábytkem, výjimečně s vhodně uzpůsobeným uspořádáním lavic k zařazování kooperativních technik učení. Pro zabezpečení názornosti výuky byly v některých třídách vyvěšeny učební pomůcky, zveřejněny úspěšné literární práce žáků. Vybavení příruční knihovničkou i drobnými pomůckami pro výuku motivovalo žáky k předmětům. Ve škole jsou zřízeny odborné učebny pro výuku přírodovědných a některých dalších předmětů. Vyučování fyziky se uskutečňovalo v odborné učebně účelně zařízené novým nábytkem a moderní didaktickou technikou.

Instalované kvalitní rolety umožňují účinné zatemnění důležité pro využití didaktické techniky a provádění některých žákovských i demonstračních pokusů. Tyto předměty mají vynikající materiální podmínky. V kabinetu zeměpisu a fyziky je dostatečné množství demonstračních a žákovských učebních pomůcek. Jazyková učebna byla vybavena lavicemi uspořádanými do komunikačního půlkruhu s možností práce se sluchátky. Speciální učebny vzhledem ke svému velmi dobrému vybavení slouží často i pro výuku jiných předmětů. Motivační výzdoba odborných učeben vytvářela podnětné prostředí, zatímco kmenové třídy často postrádaly motivující prvky pro výuku. Učebny byly svojí velikostí přiměřené počtu žáků. Na chodbách školy byly vytvořeny odpočinkové kouty pro žáky s různou výzdobou a charakterem vybavení, prostory pro aktivní odpočinek (stěna pro lezení) a s nápaditou a přitažlivou estetickou výzdobou.

Vybavení školy pomůckami, obrazovým materiálem a odbornou literaturou je na základní úrovni, inovace a doplňování pomůcek je omezeno finančními možnostmi školy. Učitelé si řadu pomůcek, dalšího materiálu a odborné literatury zajišťují sami. Žáci pracovali s vhodnými učebnicemi tvořícími ucelené řady pro druhý stupeň základní školy, dále pak s atlasy a dalšími učebními materiály jako pracovní listy a texty připravovanými učiteli pro zpestření výuky. Další pomůcky včetně videotechniky byly zařazeny ojediněle, naopak didaktická technika a počítačové výukové programy, kterými škola disponuje, využity nebyly. Žáci i učitelé dle potřeb pracují s fondem školní knihovny.

Zařazení sledovaných předmětů do rozvrhu hodin většinou odpovídalo psychohygienickým zásadám, některé vyučovací hodiny následovaly v týdenním rozvrhu hodin dva dny po sobě. Délky přestávek byly v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky o základní škole. Pro žáky jsou v prostorách chodeb k dispozici nápojové automaty. O přestávkách žáci pobývají ve třídách a na chodbách, kde využívají relaxační kouty a prostory k aktivnímu odpočinku. Při příznivém počasí využívají k volnému pohybu také školní dvůr. Psychohygienické zásady nebyly dodržovány v těch hodinách, kde převládaly aktivity učitele bez střídání činností žáků a bez zařazení relaxačních prvků. Učebny poskytovaly žákům i učitelům příznivé psychohygienické podmínky. V závislosti na dodržování pedagogických zásad a ztotožnění se s projektem Zdravá škola učitelé v hodinách dbali značně rozdílně na psychohygienu žáků. Psychohygienické podmínky byly zčásti opomíjeny a měly průměrnou úroveň.

Personální podmínky byly velmi dobré. Materiální podmínky umožňují realizovat plně výchovně vzdělávací cíle, jejich efektivní využití učiteli mělo velmi dobrou úroveň. Psychohygienické podmínky byly na průměrné úrovni. Celkově byly podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Český jazyk

Organizace, formy a metody výuky byly poměrně vyrovnané, měly převážně velmi dobrou úroveň, jen ojediněle byly hodnoceny jako průměrné. Hodiny se vyznačovaly klasickou strukturou vedoucí od vstupního opakování plynule přecházejícího k probírání nové látky a jejímu procvičení. Často zbývalo méně času na závěrečné shrnutí a důslednější vyhodnocení naplnění výukových cílů. Efektivnější práce žáků byla pozorovaná v průběhu těch hodin, kde frontální přístup učitele s jeho dominancí byl nahrazen činnostním pojetím výuky, kdy žáci ve skupinách, dvojicích i individuálně řešili ústně i písemně zadané úkoly. Z jejich projevů bylo zřejmé, že se v probírané látce orientují a úkoly plní dobře. Částečně měli problémy s aplikací dílčích poznatků do širších vzájemných souvislostí, s propojeností jednotlivých složek jazyka i uplatňováním znalostí v rámci mezipředmětových vztahů. Individuální přístup k žákům s vývojovými poruchami učení byl zajištěn částečně ve výuce samotné, částečně prostřednictvím vnitřní diferenciací tak, že paralelně jednu hodinu v týdnu probíhala jejich

výuka mimo třídu pod vedením odborně školeného pedagoga. V rámci organizace výuky českého jazyka se žáci prostřednictvím předmětové komise zapojují do soutěží a olympiád, vydávají vlastní školní časopis a jsou vedeni k využívání fondu školní i městské knihovny. Jejich všestranný kulturní rozvoj je zajišťován dále prostřednictvím realizovaných mimoškolních aktivit, na jejichž průběhu se podílí a příležitostně se svými učiteli navštěvují kulturní akce a divadelní představení.

Výraznou vstupní motivaci žáků, přiblížením jejich často zajímavých činností, které je povedou ke splnění cíle, se dařilo učitelům zařadit jen zřídka. Častěji se spokojili se sdělením téma hodiny a význam vstupní motivace podcenili. V průběhu výuky již žáky výrazněji motivovali například zadáváním přiměřených úkolů, které se žákům většinou dařilo dobře plnit. V průběhu činností byli žáci učiteli neustále sledováni, slovně povzbuzováni a hodnoceni. Velmi často byly jejich dobré výsledky práce oceněny motivační známkou. Někteří učitelé využili závěru hodin k možnosti sebehodnocení práce žáků. Z namátkové kontroly písemných prací i zápisů klasifikace v žákovských knížkách vyplynulo, že je vzhledem k charakteru předmětu dostatečně četná a rozmanitá.

V hodinách se dařilo navozovat příznivou atmosféru. Vstřícné jednání učitelů, jejich pomoc v průběhu výuky žákům i povzbuzování a spravedlivé hodnocení žáci akceptovali, učitele respektovali a chovali se vzorně. Vzájemná interakce byla založena na oboustranné důvěře a projevovala se navíc ochotou žáků s učiteli spolupracovat i jejich celkem pozitivním vztahem k předmětu. Méně pozornosti naopak učitelé věnovali rozvíjení dovedností žáků v oblasti komunikace. Projev žáků sice průběžně kultivovali, ale podcenili význam předmětu v cíleném rozvíjení širších komunikativních dovedností žáků.

Výuka českého jazyka má velmi dobrou úroveň.

Matematika

Organizace, metody a formy ve výuce respektovaly činnostní pojetí vzdělávacího programu a směřovaly k naplňování stanovených cílů vyučovacích jednotek. Specifické cíle učebních osnov jednotlivých předmětů se dařilo úspěšně naplňovat. V úvodních částech hodin byly prověřovány výchozí znalosti žáků formou orientačního zkoušení. Při něm většina žáků prokazovala zvládnutí znalostí předepsaných osnovami předmětu, mnozí dovedli ověřované znalosti správně aplikovat. Pokyny vyučujících byly jasné, srozumitelné a v jednotlivých ročnících přiměřené věkovým zvláštnostem žáků a umožňovaly žákům plnit zadané úkoly ve stanoveném čase. Učitelé řídili výuku tak, aby členění hodin a časové rozvržení jejich jednotlivých etap odpovídaly výukovým cílům, charakteru předmětu, složení třídy a věku žáků. K nejčastěji využívaným metodám patřil výklad, práce s učebnicí, společná a samostatná práce žáků, při níž se vyučující individuálně věnovali žákům, kteří potřebovali pomoci s řešením zadaného úkolu. Společná a frontální práce zařazená ve výuce měla své opodstatnění a nevedla k pasivnímu učení. Upevňování, procvičování učiva většinou věnována dostatečná pozornost. V hodinách byly efektivně využívány schválené učebnice. Pro názornost výuky byly dostupné učební pomůcky podle charakteru probíraného učiva využity. Metoda práce s chybou byla využita méně často. V případě řešení příkladu na tabuli žák postup komentoval a zdůvodňoval. Vyučující důsledně vedli žáky k aplikování probíraného učiva při řešení úkolů z běžné i technické praxe. Vhodně volené úlohy umožňovaly žákům aplikovat učivo v širších souvislostech a s využitím mezipředmětových vztahů. Velká část žáků prokazovala velmi dobré zvládnutí těchto dovedností. Žáci i vyučující získávali v průběhu výuky zpětnou vazbu o míře zvládnutí učiva. V některých hospitovaných hodinách byli žáci vedeni k sebehodnocení vlastního výkonu. Učivo bylo probíráno odborně i věcně správně. V převážné většině hodin se dařilo v závěru hodin učivo shrnout a zhodnotit práci třídy. V průběhu vlastní výuky

při samostatné práci žáků byl efektivně využíván čas.

Výraznější vstupní motivace byla sledována jen ojediněle a v některých případech se jednalo pouze o sdělení obsahu učiva. V hodinách se častěji využívala průběžná motivace realizovaná vhodnými způsoby např. spojením teoretických a praktických poznatků s důrazem na využití v běžné životě nebo praktickou činností. Při orientačním ověřování znalostí žáků i při individuálním zkoušení žáci prokazovali znalosti předepsané osnovami jednotlivých předmětů. Vyučující využívali pozitivního posilování, žáky za dosažené výkony a často za jejich snahu chválili. Vedení žáků k sebehodnocení bylo sledováno jen méně často. Ve většině hodin bylo provedeno stručné zhodnocení práce a splnění stanovených cílů.

Učitelé měli ve třídách přirozenou autoritu, respektovali osobnost žáka. V navštíveních vyučovacích hodinách byla pozorována příznivá pracovní atmosféra založená na vzájemném respektu. Žáci respektovali dohodnutá pravidla jednání i chování a většinou vhodně reagovali na pokyny vyučujících. V části sledované výuky byly vhodně a dostatečně rozvíjeny komunikativní a sociální dovednosti žáků. Kvalitní verbální komunikace i neverbální projev, citlivý vztah k žákům a přiměřená náročnost pedagogů podporovaly vzájemně dobré vztahy učitelů a žáků.

Sledované oblasti výuky matematiky jako celek měly velmi dobrou úroveň.

Přírodovědné předměty - fyzika, zeměpis

Struktury vyučovacích hodin učitelé podřídili vytyčeným vzdělávacím cílům. Někdy byl ve fyzice obsah učiva náročný a protože učitelé nesledovali v závěru některých vyučovacích hodin čas, docházelo k prodlužování vyučování do přestávek. Pokyny k činnostem žáků vyučující volili jasné, srozumitelné a přiměřené jejich věku. Ve frontálně organizovaných hodinách patřily k nejčastěji využívaným metodám výklad, řízený rozhovor, práce s učebnicí a samostatná práce. Výuka měla ve všech navštívených hodinách zeměpisu a v jedné hodině fyziky činnostní charakter, žáci získávali nové poznatky aktivně a s vyučujícími velmi dobře spolupracovali, a to jak při frontální výuce, tak i při práci žáků ve dvojicích a skupinách. Řešením problémové úlohy byl v jedné hodině fyziky vytvořen prostor pro aktivní učení. K názornosti výuky a jejímu zefektivnění přispívalo předvádění demonstračních pokusů, využívání nástěnných i slepých map, používání žákovských pomůcek a učiteli připravených pracovních listů. Ve většině hodin fyziky vyučující do výuky efektivně zařadili didaktickou techniku. Učebnice a atlasy žáci využívali především jako zdroj k získávání informací a úloh k procvičení látky. Před probíráním nového učiva vyučující vždy zopakovali látku z minulých hodin. Soustavně vedli žáky k aplikování vědomostí při řešení úkolů z technické praxe i běžného života. V jedné, příkladně vedené hodině zeměpisu, byly využívány i další informační zdroje (encyklopedie). Žáci seznamovali spolužáky se zajímavostmi vypracovanými referáty, poznatky vyučující rozšiřovali, vedli diskusi a jevy srovnávali.

Vyučovací hodiny většinou postrádaly promyšlenou vstupní motivaci. V jejich průběhu vyučující motivovali žáky především vysvětlováním významu poznatků vědy a techniky pro jejich využití v každodenní praxi, střídáním vyučovacích metod, kvalitním zabezpečením názornosti demonstračními pokusy a didaktickou technikou, aktualizací učiva, zabezpečením okamžité zpětné vazby při řešení samostatných úloh, častou pochvalou za dosažené výkony, využitím mezipředmětových vztahů a někdy zařazováním žákovských pokusů. Učitelé ověřovali vědomosti žáků při frontálním opakování dříve probraného i aktuálního učiva, individuální zkoušení či písemné prověrky spojené s klasifikací prováděli ojediněle. Žáci většinou prokazovali znalosti a dovednosti předepsané osnovami jednotlivých předmětů. V závěrečných etapách hodin často chybělo shrnutí a zhodnocení jejich průběhu, popřípadě splnění cíle.

Žáci většinou akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování a převážně vhodně reagovali na pokyny vyučujících, a to i v početnějších skupinách. Někdy se však v hodinách fyziky projevovala nepozornost, nesoustředěnost a bavení se žáků mezi sebou. V jedné hodině vyučující využil obsahu učiva k rozvíjení kooperativních dovedností při provádění zadaného úkolu ve dvojicích a rozvíjení komunikativních dovedností žáků mezi sebou při řešení problémového úkolu. V převážně většině hodin však tyto dovednosti nebyly rozvíjeny. Někdy učitelé nedávali žákům dostatek času na ucelené formulování jejich myšlenek. Ve verbální komunikaci učitelů se projevovalo stručné a srozumitelné vyjadřování a přiměřená náročnost.

Úroveň kvality výuky fyziky a zeměpisu byla velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Personální a materiální podmínky výuky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré, stejně tak jako organizace, metody a formy práce ve výuce. Psychohygienické podmínky měly průměrnou úroveň. I když v některých hodinách byla preferována tradiční výuka bez výraznějších aktivizujících metod práce, společným cílem všech pedagogů bylo, aby žáci učivo dobře zvládli a to se jim dařilo. V ústním i písemném projevu prokazovali žáci znalosti v souladu se standardy vzdělávání na průměrné úrovni. Motivace byla více uplatňována v průběhu výuky než na jejím počátku a měla velmi dobrou úroveň. Hodnocení žáků učiteli bylo ojedinělé a málo promyšlené, vzhledem k tomu bylo oceněno jako průměrné. Velmi dobrá interakce byla při celkovém hodnocení snížena v důsledku opomíjení rozvíjení komunikativních dovedností žáků, proto je uvedená oblast průměrná. Celková úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech byla velmi dobrá.

Kvalita výuky sledovaných předmětů na obou stupních základní školy byla celkově velmi dobrá.

Mateřská škola

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Plánování a příprava vzdělávací práce vychází důsledně z projektu Zdravá škola, případně z dalších doplňujících materiálů. Pro konkrétní práci jsou zpracovány krátkodobé plány, v nichž jsou pregnantně vymezeny cílové kompetence dětí, které jsou postupně naplňovány ve všech činnostech během dne prostřednictvím třídního kurikula. Ve třídách jsou k dispozici pečlivě připravené plány práce pro děti s odloženou školní docházkou a se zaměřením na další práci v edukativně stimulačních skupinách. Cíle a odpovídající činnosti pro řízené i spontánní aktivity jsou spojovány do tematických celků, v nichž jsou úkoly současně diferencovány podle věku a schopností dětí. Výrazným pozitivem byly stanovené cíle i úkoly zaměřené na rozvoj osobnosti s ohledem na individualitu dítěte. Plány a přípravy učitelek korespondují s koncepčními záměry školy ve všech oblastech daných pro Zdravou mateřskou školu. Plánování sleduje současné trendy v předškolní výchově, je podloženo pečlivě zpracovanými plány, má reálné cíle a je funkční.

Plánování má vynikající úroveň.

Podmínky vzdělávací činnosti

Personální podmínky mateřské školy jsou velmi dobré. Všechny pedagogické pracovnice svým vzděláním splňují požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilost, většina má dlouholetou praxi. Jedna absolvovala vysokoškolské studium.

Mateřská škola je umístěna v sousedství Základní školy Jihomoravské náměstí 2 a obchodního centra, uprostřed obytných domů sídliště. Prostorové možnosti mateřské školy jsou velmi dobré, jedná se o budovu typizované trojtřídní mateřské školy. Vnější vzhled budovy však nepůsobí pěkně. Každá třída má svou vlastní šatnu, sociální zařízení, hernu a pracovnu s mnoha velmi dobře vybavenými hracími kouty. Za budovou je školní zahrada vybavená pískovištěm a dětským zahradním nábytkem. Prostorové využití, uspořádání nábytku a především vhodné vybavení hracích koutů pro tvořivou činnost dětí i možnost nacházet soukromí je příkladné a pro výchovně vzdělávací činnosti v mateřské škole přínosné. Učitelky mají vlastní šatny, didaktický materiál je umístěn do dvou kabinetů. Hraček a pomůcek mají děti dostatek, nové jsou pořizovány promyšleně. Dětská a odborná literatura i didaktická technika je k dispozici a je využívána. Esteticky dobře působí třídy a ostatní prostory s vystavenými výkresy a výtvary dětí a učitelek. Vzhledem k tomu, že mateřská škola nemá vlastní kuchyň a jídlo se dětem dováží, je pro organizaci stravování stanoven přesný harmonogram výdeje stravy. Přesto učitelky využívají postupného jídla u svačiny, jen oběd probíhá společně, vždy v pevně stanovenou dobu. Z hlediska psychohygieny je dodržován doporučený interval mezi jídly, potřeba pohybu je dostatečně uspokojována v rámci her ve třídách a při pobytu venku. Individuální potřeba spánku po obědě je zohledňována, některé děti po krátkém odpočinku vstávají a věnují se klidným hrám. V rámci rozložení spontánních a řízených činností během dne je jejich podíl vyvážený. Škola poskytuje dětem pití, které je stále během dne k dispozici a děti je samy využívají. Počet dětí navštěvujících v tomto školním roce mateřskou školu odpovídá stanovené kapacitě a v rámci ředitelkou stanovené výjimky také pedagogickým a hygienickým podmínkám mateřské školy.

Mateřská škola vytvořila příkladné podmínky respektující potřeby dětí a zásady psychohygieny. Podmínky umožňují realizovat zvolený výchovně vzdělávací program, tj. Zdravou mateřskou školu. Psychohygienické podmínky jsou vynikající, všechny ostatní sledované podmínky mají velmi dobrou úroveň. Celkově je tato oblast hodnocena jako velmi dobrá.

Řízené a spontánní činnosti

V rámci těchto činností byly na škole sledovány a hodnoceny: organizace, formy a metody práce s dětmi, úroveň motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Pro **řízené vzdělávací činnosti** je v rámci dne stanovena především doba pro skupinová zaměstnání, krátké vzdělávací momenty v době ranních her, komunitní kruh, doba oběda. Přechody mezi činnostmi dětí během dne byly většinou spontánní a přirozené, část byla organizovaná.

Zvolené metody a formy práce vycházely z pedocentrického přístupu učitelky k dětem, kdy aktivitu dětí učitelka vyvolala nabídkou, vzbuzením zájmu a postupným zapojováním dětí do činností. Nároky kladené na děti formou jasně stanovených úkolů byly diferencovány podle jejich věku i schopností, zohledňovány byly děti s individuálními vzdělávacími potřebami a s odloženou školní docházkou. Při učebních aktivitách respektovaly učitelky pracovní tempo dětí, ponechávaly jim dostatek času na rozmyšlenou i na vlastní práci a sebevyjádření. Děti byly při učebních i při režimových aktivitách přirozeně aktivní, klidné a komunikativní. Projevovaly samostatnost při plnění úkolů, měly dobrou zásobu dovedností a návyků a uměly vzájemně spolupracovat. Přístup učitelek k rozvíjení verbálních aktivit a elementárních sociálních kompetencí u dětí byl na základě pozorovaných činností v době inspekce příkladné. Učitelky hodnotily průběžně práci dětí, úspěchy a pokrok, přestože všechny děti svou práci ve vymezeném čase nedokončily. Pozitivní vztahy učitelek a dětí pomáhaly vytvářet atmosféru důvěry a bezpečí. Do sledovaných aktivit byla zařazována pestrá nabídka činností, jako např.

hudební, rozumové, pracovní a manipulační, sebeobslužné. Organizace a způsob provedení učebních činností byl v souladu s programem Zdravá mateřská škola.

Pro *spontánní aktivity* mají děti během dne dostatek času především v ranních hrách, před i v době pobytu venku, odpoledne a některé v době po obědě. Učitelky respektují svobodnou volbu hračky, místa a kamaráda. Estetická podnětnost prostředí a přístupnost ke hračkám i nabízeným hrám usnadňovala dětem volbu a průběh her. Děti si svou činnost vybíraly samostatně, hry se rozvíjely z jejich vlastní iniciativy. Některé děti jen pozorovaly ostatní nebo se volně pohybovaly po prostoru třídy i herny, jiné iniciovaly a spojovaly své hry s jinými ve třídě, zastávaly úlohu vedoucího hry a navzájem si pomáhaly. Učitelky respektovaly způsob hry i komunikace dětí mezi sebou, jejich případné zásahy byly citlivé a promyšlené. Prostorové podmínky umožňovaly dětem ponechat si své hry na místě, což pozitivně ovlivňuje motivaci dětí k činnostem. Učitelky průběžně sledovaly hry dětí, dbaly na jejich bezpečnost a oceňovaly samostatnost, vzájemnou pomoc a ohleduplné jednání. Úroveň sociálních kompetencí dětí je rozdílná vzhledem k různorodosti věku i schopností dětí. Některé děti prokázaly značnou sociální vyspělost, neboť měly o pravidlech soužití s ostatními velmi dobré znalosti a uměly je zdůvodnit. U některých dětí, v případě porušení pravidel soužití, děti samy ovlivňovaly chování druhých směrem ke správnému chování, v případě porušování požádaly učitelku. Způsob, jakým učitelky rozvíjejí sociální kompetence dětí, i dosahovaná úroveň je celkově příkladná.

Úroveň spontánních a řízených činností byla ve všech sledovaných oblastech vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Sledovaná kvalita vzdělávání v mateřské škole je celkově příkladná a vynikající.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepce základní školy pro pětileté období vychází z analýzy reálných podmínek školy. Hlavní priority jsou ve výchovně vzdělávacím procesu, včetně projektu podpory zdraví, se zaměřením na rozvoj osobnosti žáka. Koncepce stanovuje konkrétní úkoly a cíle v oblasti personální, materiální a výchovně vzdělávací a z toho vyplývající požadavky na práci pedagogických pracovníků. Koncepční záměry byly prostřednictvím dotazníků projednány s rodiči i zřizovatelem. Roční plán práce školy má návaznost na koncepční záměry, je rozpracován na jednotlivé úkoly a strukturuje je v oblastech výchovně vzdělávacího procesu, ekonomiky a materiálního zabezpečení, oblasti organizační a administrativní. Stanovuje rovněž odpovědnost jednotlivých pracovníků za jejich splnění a byl projednán na pedagogické radě. Základem operativní plánování jsou týdenní plány. Vycházejí z ročního a měsíčního plánování, konkretizují, aktualizují a upřesňují činnost všech pracovníků. Jejich pozitivním bodem je poděkování pedagogickým pracovníkům za kvalitní splnění stanovených úkolů. Kromě nich jsou dle potřeby a naléhavosti využívány operativní porady. Do systému operativního řízení patří i pravidelné pracovní porady kolegia ředitelky, na němž se projednávají aktuální otázky chodu školy. Plány obou výchovných poradců i minimální preventivní program jsou kvalitně zpracované. Plnění stanovených úkolů je pravidelně vyhodnocováno, což svědčí o efektivním zabezpečení výchovného poradenství a prevence sociálně patologických jevů.

Výuka probíhá v souladu se vzdělávacím programem Základní škola 16 847/96-2. Kontrolou učebního plánu bylo zjištěno, že nebyl zcela dodržen tím, že ve školním roce 2001/2002 není

vyučován předmět rodinná výchova v 7. a 9. ročníku. Kontrolou učebních plánů bylo také zjištěno, že žáci současného 9. ročníku v období školních roků 1998/1999 až 2001/2002 (tj. v 6. až 9. ročníku) byli vzděláváni v předmětu rodinná výchova s celkovou dotací pouze dvě hodiny, zatímco realizovaný učební plán stanovuje rozsah výuky v uvedených ročnících druhého stupně základní školy s minimální dotací čtyři hodiny.

U integrovaných žáků a žáků se specifickými poruchami učení jsou respektována doporučení pedagogicko-psychologické poradny a jsou vypracovány individuální vzdělávací plány. Ve škole pracují dyslektické kroužky. Dalších vzdělávacích možností se využívá tak, že škola volí další formy jako kroužky, nepovinné předměty a mimoškolní zájmovou činnost. Mateřská škola zařadila edukativně stimulační skupiny pro děti s odloženou školní docházkou, kde se společně připravují na základní školu děti i rodiče pod vedením učitelek mateřské školy a učitelky budoucí první třídy základní školy. Nad rámec povinné výuky škola umožňuje dětem rozvíjet jejich schopnosti ve volitelných a nepovinných předmětech, jejichž nabídka se plánuje na školní rok na základě výsledků dotazníku a projednání s rodiči. Škola zohledňuje specifické potřeby a zájmy žáků.

Zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu při plánování výchovně vzdělávací práce využívá dobrých znalostí podmínek zařízení. Vychází z příkladně zpracované koncepce postavené na projektu Zdravá mateřská škola, z jasně stanovených cílů v rámcovém projektu a v prováděcích plánech z požadovaných sociálních kompetencí a práv dítěte. Hlavní myšlenka koncepce je postavena na zdravém a bezpečném prostředí pro dítě, partnerství učitelek a dětí, mateřské školy a rodiny, na výsadních právech rodiny a doplňkové úloze mateřské školy ve výchově dítěte. Vhodně zvolené cíle, obsah a prostředky byly zpracovány do střednědobých plánů, úkoly a náměty k realizaci do krátkodobých plánů. Dílčí plány jsou jasné, přehledné a kontrolovatelné. Plány na sebe navazují, jsou reálné a obsahují záměry odpovídající současným trendům předškolní a školní výchovy. Při plánování se ponechává prostor pro operativní plánování, kdy se zařazují aktuální témata a úkoly, např. v oblasti multikulturní výchovy vycházející z přítomnosti několika dětí cizí státní příslušnosti ve skupině. Plnění vzdělávacích úkolů je evidováno a pravidelně vyhodnocováno. Kontroly plnění provádí vedení školy průběžně. Systém plánování je promyšlený a důsledný.

Plánování práce školy je systematické, navazuje na koncepci zařízení a projekt škol. Plánování mateřské školy je na vynikající úrovni, v základní škole je velmi dobré. Kvalita plánování školy jako celku je velmi dobrá.

Organizování

Zařízení tvoří velká základní škola, kterou řídí ředitelka se zástupcem, a trojtřídní mateřská škola umístěná v samostatném objektu, kterou řídí zástupkyně. Kompetence pro vedení mateřské školy počítají s participačním řízením a mateřská škola je relativně samostatnou jednotkou podřízenou přímo ředitelce. Organizační struktura a základní funkce organizačních složek školy jsou podloženy organizačním řádem školy, součástí je přehledné schéma organizační struktury zařízení a vnitřní směrnice. Organizační řád definuje systém umožňující účinné řízení. Kompetence vedoucích pracovníků organizace i ostatních zaměstnanců jsou stanoveny v jejich pracovních náplních. Ředitelka školy využívá jednání pedagogické rady, porad vedení a pracovních porad k organizování a koordinování činností všech součástí a úseků školy. Zápisy z nich mají dobrou vypovídací hodnotu. Základní práva a povinnosti žáků i zaměstnanců školy jsou zakotvena v Řádu školy, který je strukturován podle platné právní normy. Řád školy je doplněn o další ustanovení vyhovující podmínkám školy. V realizaci učebního plánu se vyskytly nedostatky v zařazení vyučovacího předmětu rodinná výchova. Organizace výuky je stanovena rozvrhem, který je zpracován v souladu s učebním

plánem realizovaného vzdělávacího programu (mimo výše uvedený předmět rodinná výchova) i s vyhláškou o základní škole. Některé vyučovací hodiny stejného předmětu jsou však méně vhodně zařazeny, tj. ve dvou po sobě bezprostředně následujících dnech, dále pak v pátek a pondělí. Klasifikace žáků školy je podrobně upravena Vnitřním klasifikačním řádem. Organizační uspořádání základní a mateřské školy a jeho zpracování v písemných dokumentech je funkční a účelné. Provoz mateřské školy a rozvržení výchovně vzdělávacích činností během dne jsou v řádech promyšleně stanoveny, kompetence pedagogických a správních pracovníků jsou jasně vymezeny. Učitelky mají pracovní dobu příkladně a účelně rozloženou vzhledem k provozu školy a požadavkům rodičů.

Rychlé a úplné předávání informací, které přicházejí do školy, pokynů a instrukcí ředitelky umožňují osobní jednání ředitelky se zaměstnanci, zveřejňování informací na nástěnce ve sborovně a provozní porady. Rodiče jsou informováni o činnosti školy a výsledcích výchovy a vzdělávání svých dětí standardními postupy. Některé aktuální informace jak pro zaměstnance, žáky a rodiče, tak i ostatní zájemce škola zveřejňuje prostřednictvím příležitostného vlastního školního a regionálního časopisu. Funkci rodičovské organizace v základní škole plní občanské sdružení. Na spolupráci s rodinou má mateřská škola velký zájem v souladu s projektem Zdravá škola, sama podněcuje mnohé aktivity, zve rodiče do školy a pořádá různé akce. Získané informace od rodičů učitelky úspěšně uplatňují při přípravě a realizaci výchovně vzdělávacích činností. Spolupráce mateřské školy s rodiči dětí má velmi dobrou úroveň. Mateřská škola při výchovně vzdělávací práci s dětmi využívá některá doporučení odborníků z pedagogicko-psychologických poraden. Zařízení se na veřejnosti prezentuje kulturními vystoupeními žáků na akcích zřizovatele, účasti v soutěžích, olympiádách a organizováním dalších mimoškolních aktivit. Dostatek informací o základní i mateřské škole poskytují kvalitně zpracované Výroční zprávy o činnosti základní školy a mateřské školy ve školním roce 2001/0002, zpracované jako samostatné dokumenty. Obě jsou pro školu významným zdrojem sebehodnocení.

Povinná dokumentace základní a mateřské školy je vedena řádně a úplně a v souladu s platnými právními předpisy. Ve vedení povinné dokumentace školy byly v době inspekce shledány drobné nedostatky - především v třídních výkazech a třídních knihách. Ředitelka vzhledem k počtu přijímaných dětí do mateřské školy stanovila výjimku zpracovanou v souladu s příslušným ustanovením vyhlášky o mateřské škole. Osobní informace o pracovnících a dětech jsou bezpečně uschovány a zajištěny.

I přes zjištěné nedostatky má organizování vzhledem k vytváření co nejlepších materiálních podmínek výuky i provozu školy a k rozvoji činností v projektu Zdravá škola především v mateřské škole a v nižších ročnících prvního stupně základní školy velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka jasně přidělila kompetence zástupcům pro základní a mateřskou školu a operativní řízení školy je jimi zajišťováno. Pedagogickým pracovníkům vedení dává prostor pro jejich iniciativy. Umožňuje realizaci vhodných podnětů pracovníků i podnětů z jednání žakovského parlamentu. Při řešení pedagogické problematiky a oceňování pracovníků se využívá pedagogických a provozních porad.

Pro hodnocení pracovníků v rámci stanovení nenárokových složek platu stanovila ředitelka kritéria pro pracovníky základní školy, která jsou diferencovaně uplatňována. Byla projednána v odborové organizaci. Další vzdělávání se umožňuje a podporuje, výběr vzdělávacích aktivit se zaměřuje na akce v souladu s projektem Zdravá škola a semináře z různých oblastí. Přestože ředitelka školy podporuje vzdělávání z oblasti nových trendů ve vyučování a zavádění nových metod do výuky, umožňuje další vzdělávání učitelům, její snaha není všemi učiteli vždy

akceptována. Kontrolou dokladů o vzdělání sledovaných pedagogických pracovníků v základní škole bylo zjištěno, že dva z nich nevyhovují podmínkám pedagogické a odborné způsobilosti dané platnou právní normou a nemají požadovanou způsobilost pro výuku na základní škole. Vedení školy promyšleně přiděluje úvazky vyučujícím vzhledem k jejich odbornostem a vytváří tak dobré předpoklady k výchovně vzdělávací činnosti. Metodická pomoc začínajícím nebo nekvalifikovaným pedagogickým pracovníkům je tradičně zajištěna zkušenými uvádějícími pedagogy. Vedením nových učitelů je pověřena zkušená pedagogická pracovnice, která pečuje o profesionální vývoj začínajících pedagogů. Metodické konzultace učitelů na základní škole garantuje také jedna zkušená učitelka, která spolupracuje s vysokými školami a zajišťuje např. ukázkové hodiny pro učitele a praktikující studenty.

Způsoby personálního vedení na mateřské škole jsou vzhledem k velikosti školy a podmínkám uplatňovaným při realizaci projektu Zdravá škola výrazně partnerské a spíše neformální. Zástupkyně ředitelky v mateřské škole příkladně zabezpečila principy vedení pracovníků písemně v dílčích dokumentech, zčásti vycházející z koncepce a založené na projektu Zdravá mateřská škola. Pro hodnocení pracovníků v rámci stanovení nenárokových složek platu zpracovala zástupkyně pro mateřskou školu vlastní kritéria zahrnující požadavky projektu Zdravá škola, která jsou diferencovaně uplatňována. Výchovně vzdělávací činnost mateřské školy zabezpečují učitelky s požadovanou pedagogickou i odbornou způsobilostí, některé s vysokoškolským vzděláním. Podporuje další vzdělávání a to se zařazuje v souladu s požadavky projektu. Výběr se zaměřuje na akce v souladu s projektem Zdravá škola, což se pozitivně projevilo zejména v plánování i všech realizovaných výchovně vzdělávacích činnostech mateřské školy. Vzájemné konzultace a hospitace učitelek v mateřské škole se pravidelně zařazují, podrobně se analyzují, vyhodnocují zjištění z hospitační činnosti a vyvozují se opatření. Konzultace učitelek k pedagogické práci i v rámci projektu Zdravá škola vedou v mateřské škole k příkladným výsledkům.

Způsoby personálního vedení a motivování pracovníků školy zaručují dobré podmínky pro vzdělávací proces, u mateřské školy jsou tyto podmínky vynikající a příkladné, u základní školy velmi dobré. Vedení a motivování bylo v rámci orientační inspekce celkově hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je plánovaná, zahrnuje celou organizační strukturu školy a využívá kompetencí zástupců ředitelky. Plán kontrolní činnosti v základní škole obsahuje především kontrolu výsledků výchovně vzdělávací činnosti, dodržování stanovených pravidel organizace a vnitřního režimu, vedení povinné dokumentace třídními učiteli, kontrolu estetiky prostředí, spolupráce s učiteli, informovanosti a spolupráce s rodiči a kontrolu realizace projektu Zdravá škola. Výsledky kontrol jsou evidovány a projednávány individuálně se zaměstnanci, ale i na operativních poradách a pravidelných pedagogických radách. Jednou z hlavních forem kontroly výsledků práce žáků i učitelů jsou tematicky zaměřené hospitace, důsledně a čteně realizované ředitelkou i jejími zástupci. Zahrnují aktuální pedagogickou problematiku a sledují například uplatňování výchovných prvků protidrogové prevence, péči žákům s vývojovými poruchami učení a chování, individuální přístup pedagogů k integrovaným žákům i uplatňování principů zdravé školy ve výuce. Výsledky práce žáků jsou průběžně sledovány prostřednictvím prověrek z hlavních předmětů a příležitostně prostřednictvím standardizovaných testů. Jsou vyhodnocovány a projednávány v metodických komisích.

Mateřská škola má vytvořeny účinné kontrolní mechanismy. Cíle, obsah, dílčí úkoly plánuje zástupkyně ředitelky konkrétně a adresně. Kontroly a hospitace se realizují podle harmonogramu i operativně, záznamy jsou písemně vedeny. Výsledky z hospitačních zjištění se

analyzují, problémy jsou projednávány a řeší se společně na pedagogických radách. Kontroly a hospitace se provádí efektivně a příkladně vzhledem k požadavkům zvolenému projektu Zdravá mateřská škola, neboť plnění se sleduje cíleně a pravidelně se vyhodnocuje. Výsledky výchovně vzdělávací činnosti v mateřské škole jsou příkladně sledovány a vyhodnocovány. Výsledky kontrolní činnosti jsou ředitelce školy sdělovány pravidelně na poradách vedení školy. Ředitelka tak má dobrý přehled o průběhu a výsledcích vzdělávacích aktivit a o práci všech pracovníků školy.

Strategie kontrolní činnosti základní školy má velmi dobrou úroveň, vzhledem ke zjištěným drobným administrativním nedostatkům ve vedení povinné dokumentace. Kontrolní mechanismy v mateřské škole jsou efektivně využívány a mají vynikající úroveň. Celkový systém vnitřní kontroly vytváří přehledný podklad o kvalitě činnosti školy a má celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V oblasti řízení mateřská škola důsledně zapracovala požadavky projektu Zdravá škola do dokumentů, což se projevilo ve výchovně vzdělávací práci školy a řízení mateřské školy, které jsou příkladné a mají vynikající úroveň. Podmínky vzdělávání tvoří provázaný systém a vytváří dobrý předpoklad pro výchovně vzdělávací činnost obou škol. Všechny posuzované oblasti řízení základní školy, jako plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy, měly celkově velmi dobrou úroveň. Celkově jsou podmínky vzdělávání na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ke zhodnocení efektivnosti využívání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu bylo stanoveno kontrolované období kalendářní rok 2001.

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Základní škola obdržela v roce 2001 dotaci ze státního rozpočtu ve výši 9.777.000,- Kč. Dotace byla určena na platy zaměstnanců školy v částce 6.914.000,- Kč, na ostatní platby za provedené práce (OPPP) ve výši 68.000,- Kč, na zákonné odvody z těchto mzdových prostředků bylo vyčleněno 2.582.000,- Kč a zbývající část ve výši 213.000,- Kč pokrývala potřeby ostatních neinvestičních výdajů školy (ONIV). Z ONIV bylo účelově vyčleněno celkem 41.000,- Kč na další vzdělávání pedagogických pracovníků školy. Základní škola sledovala ve svém účetnictví příjem i čerpání prostředků ze státního rozpočtu odděleně od ostatních provozních nákladů. Škola použila prostředky dotace ze státního rozpočtu k účelům, ke kterým byly určeny a jejich čerpání vykázala na analyticky členěných nákladových účtech jen do výše 9.733.147,- Kč. Nedočerpala prostředky limitu na OPPP částkou 798,- Kč, z prostředků stanovených na zákonné odvody ze mzdových prostředků hrazených státem nepoužila celkem 38.898,- Kč a u ONIV vykázala úsporu 4.157,- Kč, tj. celkem 43.853,- Kč.

Škola finančně vypořádala dotaci se státním rozpočtem prostřednictvím zřizovatele. Do finančního vypořádání dotace nesprávně zahrnula i mimorozpočtové zdroje získané od svého zřizovatele v částce 8.060,- Kč, které odvedla spolu s nepoužitými prostředky dotace do státního rozpočtu .

Základní škola hospodařila v roce 2001 s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a s prostředky získanými z rozpočtu svého zřizovatele. V roce 2001 vykázala zlepšený hospodářský výsledek ve výši 51.913,-Kč, tj. úsporu prostředků státního rozpočtu ve výši 43.853,- Kč a prostředků obce v částce 8.060,- Kč. Tyto prostředky odvedla do státního rozpočtu.

Podíl příspěvku na provoz ze státního rozpočtu na celkových provozních nákladech školy činil v roce 2001 81,23 %.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Základní škola dodržela závazné ukazatele mzdové regulace roku 2001. U limitu počtu zaměstnanců vykázala úsporu 1,599 zaměstnance (přepočtený počet). Objem prostředků na platy ze státního rozpočtu vyčerpala na 100 %. Na platy zaměstnanců použila v roce 2001 i prostředky svého fondu odměn ve výši 59.195,- Kč, které se nezahrnují do regulace mzdových prostředků. Objem prostředků na OPPP nedočerpala částkou 798,- Kč. Škola vykázala shodné údaje o vyplacených mzdových prostředcích celkem za uplynulý kalendářní rok 2001 v účetní evidenci a ve statistickém výkazu P 1-04.

Vyplácení jednotlivých složek mzdy, nárokových i nenárokových, probíhá v souladu s platnými právními předpisy. Na škole je zpracován vnitřní mzdový předpis, v tom však byly zjištěny formální nedostatky, na které bylo vedení školy upozorněno.

Správnost zařazení pracovníků do platových tříd a stupňů byla ověřena u namátkou vybraných zaměstnanců základní školy. V této oblasti byla zjištěna ojedinělá pochybení. Škola provedla ještě v průběhu kontroly potřebná opatření k jejich nápravě.

Osobní příplatky a odměny poskytnuté pracovníkům byly doloženy dekrety a řádným zdůvodněním. Celková výše nenárokových složek platu (osobních příplatků a odměn) z prostředků státního rozpočtu byla v kontrolovaném období r. 2001 vyplacena v poměru 80 a 20 %.

Tvorba fondu kulturních a sociálních potřeb z prostředků státního rozpočtu byla provedena v souladu s platnou vyhláškou. Podle namátkově provedené kontroly účetních dokladů byly prostředky fondu použity v souladu se zpracovanými zásadami a stanoveným účelem fondu.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Z celkového rozpočtu prostředků na přímé ostatní neinvestiční výdaje (ONIV) v částce 213.000,- Kč škola vyčerpala 68 % na učebnice a učební pomůcky, 19 % na další vzdělávání pedagogických pracovníků a 11 % na ostatní náklady zaměstnanců vyplývající z pracovněprávních vztahů (pojištění, pracovní oděvy). Škola nevyčerpala z rozpočtu ONIV 4.157,- Kč a nevyužila úsporu rozpočtu finančních prostředků na odvody zákonného pojištění na úhradu potřeb cestovních náhrad zaměstnancům v částce 13.005,- Kč a poplatků na pracovních seminářích a školeních zaměstnanců v částce 4.497,50 Kč. Tyto náklady vykázala v čerpání prostředků zřizovatele.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

V celkovém příspěvku ze státního rozpočtu byly škole určeny účelové prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků ve výši 41.000,- Kč. Škola je použila na vzdělávání pedagogických pracovníků v oblastech vedoucích k prohloubení jejich odbornosti a specializace.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Škola neobdržela ve sledovaném období investiční prostředky ze státního rozpočtu.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001 je výstižná a obsahuje základní ekonomické údaje o hospodaření školy.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

U kontrolovaných oblastí nebylo ve sledovaném období zjištěno nehospodárné nebo neefektivní čerpání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu. Poskytnuté finanční prostředky byly řádně zúčtovány se státním rozpočtem.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výkony – počty žáků

Základní škola vykázala ve statistickém výkazu MŠMT ČR Škol V3-01 o základní škole ze dne 8. října 2001 celkem 404 žáků v 18 třídách. Počet žáků souhlasil se skutečnými stavy žáků v třídních výkazech k témuž datu s výjimkou nepodstatných rozdílů v některých třídách, které v úhrnu neovlivnily výkonové ukazatele školy. *Počet žáků nepřesáhl stanovenou kapacitu školy.*

Přítomnost žáků - cizinců na škole

Základní školu navštěvovalo v tomto školním roce ke dni inspekce celkem devět žáků s cizí státní příslušností na 1. stupni devět. Všichni žáci, respektive jejich zákonní zástupci, předložili doklady o pobytu na území ČR. Žáci mají ponejvíce státní příslušnost Vietnam. Škola v rámci svých vzdělávacích aktivit zařadila prvky multikulturní výchovy zaměřené zejména na znalosti a toleranci k národnostním odlišnostem.

Označení školy

Název školy uvedený v posledním platném Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2001 a na kulatém úředním razítku není v souladu s platným právním předpisem (§ 2 odst. 3 a 4 vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina č. 2/1994 Základní školy Brno, Jihomoravské náměstí 2 vydaná dne 23. prosince 1994
2. Zřizovací listina č. 2/1994 Základní školy Brno, Jihomoravské náměstí 2 ze dne 22. prosince 2000 s účinností od 1. ledna 2001

3. Rozhodnutí Školského úřadu Brno - město č.j. BM0008/225 ze dne 23. srpna 2000, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2001
4. Certifikát o přijetí mateřské a základní školy do sítě Škol podporujících zdraví projektu Zdravá škola vydaný Státním zdravotním ústavem Praha dne 28. ledna a 14. prosince 2000
5. Koncepční záměry a strategické cíle školy
6. Rámcový plán práce školy pro školní rok 2001/2002 a Roční kalendář školy
7. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001
8. Minimální preventivní program sociálně patologických jevů pro školní rok 2001/2002
9. Záznamy o vedení nepovinných předmětů a zájmových útvarů ve školní roce 2001/2002
10. Koncepce výchovně vzdělávací práce a projekt „mateřské školy podporující zdraví“, prováděcí plány mateřské školy, třídní kurikulum, přípravy učitelek
11. Roční plán práce mateřské školy na školní rok 2001/2002, včetně dílčích plánů mateřské školy - plán dalšího vzdělávání učitelů ze dne 3. září 2001, plán zvyšování odborné přípravy pedagogického sboru mateřské školy, plán pedagogických rad a provozních porad v mateřské škole na školní rok 2001/2002, plány kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002
12. Organizační řád a vnitřní řád školy, řád školní družiny, provozní řády platné ve školním roce 2001/2002
13. Školní řád platný pro školní rok 2001/2002
14. Platný rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002, rozvrh hodin, tříd, učitelů a přehled přestávek a zvonění
15. Přidělení vyučovacích předmětů učitelům, přehled povinně volitelných předmětů ve školním roce 2001/2002
16. Kritéria k tvorbě osobního hodnocení hierarchicky uspořádaná ze dne 3. září 2001
17. Pracovní náplně vybraných zaměstnanců školy ke dni inspekce
18. Zápisy z jednání předmětové komise matematiky, fyziky a informatiky
19. Třídní knihy školního roku 2001/2002, katalogy a katalogové listy, protokoly o opravných zkouškách za školní rok 2000/01
20. Zápisy z pedagogických rad a z provozních porad v základní a mateřské škole
21. Osobní dokumentace a individuální plány žáků integrovaných ve školním roce 2001/2002
22. Školní časopis „Už zvonilo!“
23. Záznamy z jednání žakovského parlamentu
24. Evidence žáků školy, seznamy žáků platné pro školní rok 2001/2002
25. Personální dokumentace hospitovaných učitelů a učitelek mateřské školy, včetně dokladů o vzdělání
26. Plán hospitační a kontrolní činnosti, hospitační záznamy vedení základní a mateřské školy
27. Tematické plány učitelů ve sledovaných předmětech platné ve školním roce 2001/2002
28. Přihlášky do mateřské školy a rozhodnutí ředitelky o přijetí, výjimka z počtu dětí ve třídách mateřské školy stanovená ředitelkou školy ze dne 1. ledna 2001
29. Evidenční lístky dětí navštěvujících mateřskou školu
30. Přehledy výchovné práce na školní rok 2001/2002, přehledy docházky ve třídách mateřské školy

31. Individuální vzdělávací plány dětí mateřské školy platné na školní rok 2001/2002
32. Záznamy o dětech - pedagogická diagnostika zpracovaná učitelkami mateřské školy
33. Kniha úrazů v základní a mateřské škole
34. Podkladová dokumentace a hospitační záznamy ČŠI
35. Záznamový list žáci - cizinci
36. Vzorek žákovských knížek a písemností žáků
37. Čtvrtletní výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za období 1. - 4. čtvrtletí 2001 ze dne 31. prosince 2001
38. Směrnice, vnitřní platový předpis Základní školy Brno, Jihomoravské náměstí 2 s účinností, od 1. ledna 1999
39. Personální dokumentace hospitovaných pedagogických pracovníků a osobní spisy vybraných správních zaměstnanců Základní a mateřské školy ke dni inspekce
40. Výkaz MŠMT ČR Škol V 3 - 01 o ZŠ ze dne 8. října 2001
41. Upravený rozpočet pro rok 2001 (Neinvestiční ukazatele roku 2001, list 1 a 2)
42. Závazné ukazatele - limit mzdových prostředků a limit počtu pracovníků ze dne 1. října 2001
43. Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001
44. Zúčtování finančních prostředků poskytnutých státním rozpočtem v roce 2001
45. Opis účtového rozvrhu
46. Výpisy obrátů na analytických účtech, na nichž byl sledován v roce 2001 příjem a použití dotace ze státního rozpočtu včetně prvotních dokladů
47. Rozpočet FKSP a Zásady FKSP na rok 2001 včetně prvotních dokladů o tvorbě a použití FKSP
48. Účetní závěrka k 31. 12. 2001 (Rozvaha Úč OÚPO 3-02, Výsledovka Úč OÚPO 4-02, Příloha Úč 5-02)
49. Vnitřní předpisy k hospodaření školy: Směrnice pro evidenci, účtování a odpisování majetku, Směrnice pro poskytování a účtování cestovních náhrad, Směrnice pro poskytování osobních ochranných prostředků.

ZÁVĚR

Kvalita výuky na obou stupních základní školy ve vybraných vyučovacích předmětech byla celkově velmi dobrá. Výchovně vzdělávací činnost mateřské školy byla hodnocena jako vynikající. V zařazení projektu Zdravá škola do výchovně vzdělávací činnosti mateřská škola pokročila dále, činnost je více prostoupena všemi aktivitami a podílejí se na nich všichni pracovníci.

Podmínky vzdělávání, tj. oblast řízení, vytváří dobré předpoklady pro veškerou činnost školy, celkově měly velmi dobrou úroveň.

Finanční prostředky státního rozpočtu byly v kontrolovaných oblastech použity k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům využity efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Renáta Ševčíková	... Renáta Ševčíková v. r. .....
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Krška	... Jaroslav Krška v.r. ....
	Mgr. Vojmír Křupka	... Vojmír Křupka v. r. ....
	Mgr. Eva Šefránková	... E. Šefránková v. r. ....
	Mgr. Ludmila Šimáčková	... L. Šimáčková v. r. ....

Další zaměstnanci ČŠI Ludmila Čepičková, Helena Svobodová

V Blansku dne 13. května 2002.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ..... 29. května 2002 .....

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Anna Řezáčová - ředitelka Základní školy Jihomoravské ..... Řezáčová v. r. ....
náměstí 2, 627 00 Brno podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa

Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
---------------------	---

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
ÚMČ Brno – Slatina	2002-06-21	525/02
Krajský úřad Jihomoravského kraje	2002-06-21	524/02
Rada školy	2002-06-21	523/02

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány